

Flera moment i föreställningen har upfunnits längs vägen, som dansarnas kläder. Det visade sig passa bra – röd är en dominant färg på lekplatsen och tyllkjolen associerar direkt till dans.

Med gården som scen

En förskolegård, lite fantasi och kreativitet – och två dansare i röda tyllkjolar. Det är allt som krävs för att skapa ett dansäventyr där barnen får vara aktiva kulturskapare.

TEXT: TINA HARR FOTO: MIKAEL M JOHANSSON

DE TVÅ DANSARNA smyger ljudlöst ut på gården till Kungsholmens västra förskola. En av dem börjar gå balansgång på ena kanten av sandlådan, den andra sätter ett sandsäll på huvudet och kryper längs backen.

Några barn stannar upp mitt i en rörelse och tittar förvånat och nyfiket på det nya som händer.

En liten flicka brister ut i gråt och ropar på sin mamma. En förskollärare kommer fram och tröstar, medan en av dansarna sätter sig i rutschkanan och smidigt lyfter upp ett ben rakt upp i luften.

Efter några minuter har dansarna fångat nästan alla barns uppmärksamhet och flickan som grät efter sin mamma är nu upptagen med att ge dansarna varsin high five.

– Så kul att se alla reaktioner. Och så spännande att dansarna möter barnens rörelser. Vi brukar ju dansa mycket på

gården tillsammans, säger förskolläraren Matilda Dahl exalterat.

Sedan förra julen har de fokuserat lite extra på dans. Det började med att barnen fick titta på balettföreställningar på Youtube. Snart fick pedagogerna se balettkjolar och sedan möttes de äldre och yngre barnen och dansade *Svansjön* tillsammans. Den här terminen har de dansat salsa, berättar Matilda Dahl.

– Barnen behöver röra på sig på ett meningsfullt sätt. Samtidigt ville vi få in en del kultur som man inte så ofta lyfter i förskolan, i form av konstdans, säger hon.

KOREOGRAFEN OCH DANSPEDAGOGEN

Annasara Yderstedt står på sidan av gården och gestikulerar med små tecken till dansarna om hur lång tid det är kvar.

Det är hon som är initiativtagaren till *The Playground*, en interaktiv dansföreställning där två dansare introducerar

dans och rörelse på en lekplats eller en förskolegård, och gör koreografiska val baserade på publiken, miljön och relationerna som uppstår – utan musik och i princip utan några ljud alls.

Det var för två år sedan som Annasara Yderstedt var med i ett researchprojekt i Frankfurt i Tyskland där man undersökte nya scenkonstformer för barn. Hon upplevde att det fanns ett brett kulturutbud för vuxna, men ett smalare och mer mallat för barn och ville utforska nya möjligheter att uppleva dans på.

– Det var då jag kom på det här konceptet. Jag ville vara utomhus och jag ville tillgängliggöra kultur och dans i en trygg miljö där kulturupplevelsen sker *med* barnen, inte *för* barnen.

Hon tog med sig en dansare och gjorde några testföreställningar på offentliga lekplatser i Tyskland.

– Barnen pratade på tyska, så vi visste →

Elin Hedin tror att det är viktigt att barn får se vuxna göra annat med sina kroppar än att gå och stå.

inte vad de sa. Men vi kände att vi fick mycket kontakt och då insåg jag att det går att göra den här föreställningen utan att prata och även om man inte talar samma språk.

Anledningen att Kungsholmens västra förskola valde just *The Playground* är på grund av att barnen får vara medskapande, konstaterar Matilda Dahl.

– Vi brukar köpa en professionell kulturupplevelse per år och har varit en del på teater. Men vi lockades av idén att barnen får en kulturupplevelse i sin egen miljö. Och att den inte sker ovanför deras huvuden, utan att dansarna är där och möter barnen.

Föreställningen går också att koppla till läroplanen på flera sätt, anser Matilda Dahl.

– I och med läroplanen har vi mycket större fokus på att ha en kvalitativ utemiljö och utevistelse. Det här är ett sätt att få en ny blick på vår gård. Vi pedagoger fick massor med idéer hur vi kan jobba vidare. Som att man kan ta på sig något kul och dansa i sanden eller bara hålla höstlov.

Dans ger otroligt mycket, tycker hon. Alltifrån kroppskänedom, balans och

”En gång var det ett barn som applåderade genom hela föreställningen. En annan gång frågade ett barn om dansaren var en alien.”

motorik till att man kan få en känsla av gemenskap av att röra sig tillsammans. Det finns också flera fördelar med att bredda kulturbegreppet från barnens egna kulturella referenser som Melodifestivalen och Babblarna – till klassisk balett.

– Vi tänker att man kan blanda högt och lågt för att barnen ska få något de känner igen sig i, men också något som utmanar och tillför något nytt, säger Matilda Dahl.

Koreografen Annasara Yderstedt och hennes dansare har nu uppträtt med *The Playground* i både Norge, Finland, Lettland, Australien och Tyskland. Hitills i år har de gjort 30 föreställningar – de flesta i Stockholmsområdet, både på offentliga lekplatser och vid förskolor.

DEN ENA FÖRESTÄLLNINGEN är aldrig den andra lik. Inte heller barnens reaktioner.

– En gång var det ett barn som applåderade genom hela föreställningen. En annan gång frågade ett barn om dansaren var en alien och om hon aldrig hade sett sand förut. Ibland blir barnen väldigt fysiska, det är helt okej, men vi behöver markera om det går för långt, säger Annasara Yderstedt.

Precis det händer vid ett tillfälle under en av dagens föreställningar. Några av barnen kastar sand på en av dansarna och hon gör ett tydligt stopptecken med handen. Hon interagerar sedan händelsen i dansen genom att ägna en stund åt att graciöst torka bort sanden från armarna.

Föreställningen är slut och dansarna Rebecka Jonsson och Elin Hedin tar

Elin Hedin leker tittut med ett av barnen.

Rebecka Jonsson interagerar med barnens lek och ägnar en stund av dansnumret åt att torka bort sand från armarna.

en paus i personalrummet innan nästa uppträdande. Båda har flera års erfarenhet av dansyrket och har undervisat i barngymnastik, jobbat i förskola och turnerat med barnföreställningar.

– Men i vanliga scenföreställningar har man bestämt spelreglerna innan. Det här är mer mentalt krävande då man går in på barnens planhalva och inte vet vad som kommer att hända, säger Elin Hedin. Rebecka Jonsson håller med.

– Man tvingas tänka outside the box och vara väldigt kreativ och fundera på vad man kan göra med en spade, som de själva inte brukar göra.

Men man lär sig också snabbt vad som funkade och inte, tycker de.

– Med de yngre barnen får man göra lite mer repetitiva rörelser för att de ska kunna hänga med, med de äldre kan man byta rörelser oftare. De äldre barnen frågar också mer, berättar Rebecka Jonsson.

DET ÄR DAGS att uppträda för de äldre barnen. Dansarna smyger återigen ljudlöst ut på gården. Den ena dansaren skjutsar på en gunga och låter kroppen gunga med. Barnen imiterar deras rörel-

ser. Några fnittrar och springer efter.

Kull! säger ena dansaren och nuddar blixtnabbt ett av barnen, innan hon springer vidare för att kulla nästa. Nu tjuter barnen av skratt.

Efteråt säger Majken och Alva, båda fem år, att det var jättekul att dansarna kom på besök. Speciellt när de fick springa efter dem. Alva vill också kunna dansa på samma sätt.

– Jag har en rosa discokjol hemma som jag kan använda, berättar hon.

Pratade ni med dem?

– Nej, de pratar inte. De säger bara *kull*, säger Majken.

I VINTER ÅKER koreografen Annasara Yderstedt till Bangladesh för att uppträda med *The Playground* där. I vår har hon föreställningar inbokade i förskolor i bland annat Kungälv och Uppsala. Hon har även planer på att uppträda för nyanlända förskolebarn.

– Vi har fått ett bra mottagande och det är så kul att föreställningen lämpar sig för alla barn, även för dem som inte har språket än, eller dem som har svårt för att tala eller höra. 🌱

Kungsholmens västra förskola

Förskolan, även känd som "Gula villan", är kommunal och anses vara Sveriges äldsta förskola. Den grundades 1854 på en närliggande adress och 1909 byggdes den nuvarande förskolan. Förskolan består av totalt fyra grupper, två grupper med barn mellan 1–3 år, Karlavagnen och Draken, samt två grupper med barn mellan 3–5 år, Sirius och Orion.

The Playground

The Playground är en interaktiv dansföreställning som ger barn en konstnärlig upplevelse där de själva är medskapande. Föreställningen hade premiär 2017 och passar alla barn, men främst barn i förskoleåldern. Koreografen och danspedagogen **Annasara Yderstedt** är initiativtagare och driver danskompaniet Ansadans, som skapar dansföreställningar för barn och unga.

